

KIRJOJOKIKORENTOSELVITYS

Miikka Friman 3.8.2020

1 JOHDANTO

Nurmijärvellä Lumikallion ja Linnamäen alueella kartoitettiin kirjojokikorenon (*Ophiogomphus cecilia*) esiintymistä kesällä 2020. Kirjojokikorento on Suomessa ja suuressa osassa Eurooppaa harvinainen sudenkorentolaji, joka lisääntyy jokien ja purojen virtapaikoilla. Laji on mainittu EU:n luontodirektiivin liitteissä IV(a) ja II, minkä lisäksi se on rauhoitettu Suomen luonnonsuojelulain nojalla. Luontodirektiivin liitteessä IV on kielletty lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen ja liitteen II nojalla lajille voidaan perustaa suojelualueita. Kirjojokikorento on nykyään sekä Suomen, EU:n että Euroopan sudenkorentojen uhanalaisuusarvioinneissa elinvoimainen (LC). Laji kuitenkin katosi viime vuosisadalla laajoilta alueilta Euroopassa elinympäristöihin kohdistuneiden muutosten seurauksena.

Luontoselvityksen yhteydessä v. 2019 Lumikallion alueella havaittiin kirjojokikorentoyksilöitä. Nyt tehtyjen tarkentavien maastoinventointien tarkoituksena oli selvittää, onko alueella kirjojokikorentojen lisääntymis- tai levähdyspaikkoja, ja heikentääkö hanke niitä.

2 AINEISTO JA MENETELMÄT

Kirjojokikorentoselvitys toteutettiin maastokäynneillä Linnamäen ja Lumikallion alueilla 29.6.2020 ja 14.7.2020. Ensimmäisellä maastokäynnillä kierrettiin Louhintahiekan aluerajauksen koko alue ja jälkimmäisellä kerralla tarkasteltiin Lumikallion aluetta. Havaittujen kirjojokikorentojen sijaintitiedot tallennettiin maastokäyntien yhteydessä ja havaitut yksilöt pyrittiin valokuvaamaan.

Maastokäyntien ajoittumiseen vaikutti kirjojokikorenon lentoajan lisäksi sää. Kartoituskäynnit tehtiin suhteellisen lämpiminä ja aurinkoisina päivinä, jolloin korennot ovat aktiivisimmillaan ja niiden esiintyminen on helpointa todeta. Sateella, kylmällä ja tuulisella säällä sudenkorentoja on liikkeellä vähemmän, ja tällöin kartoitus keskeytyy.

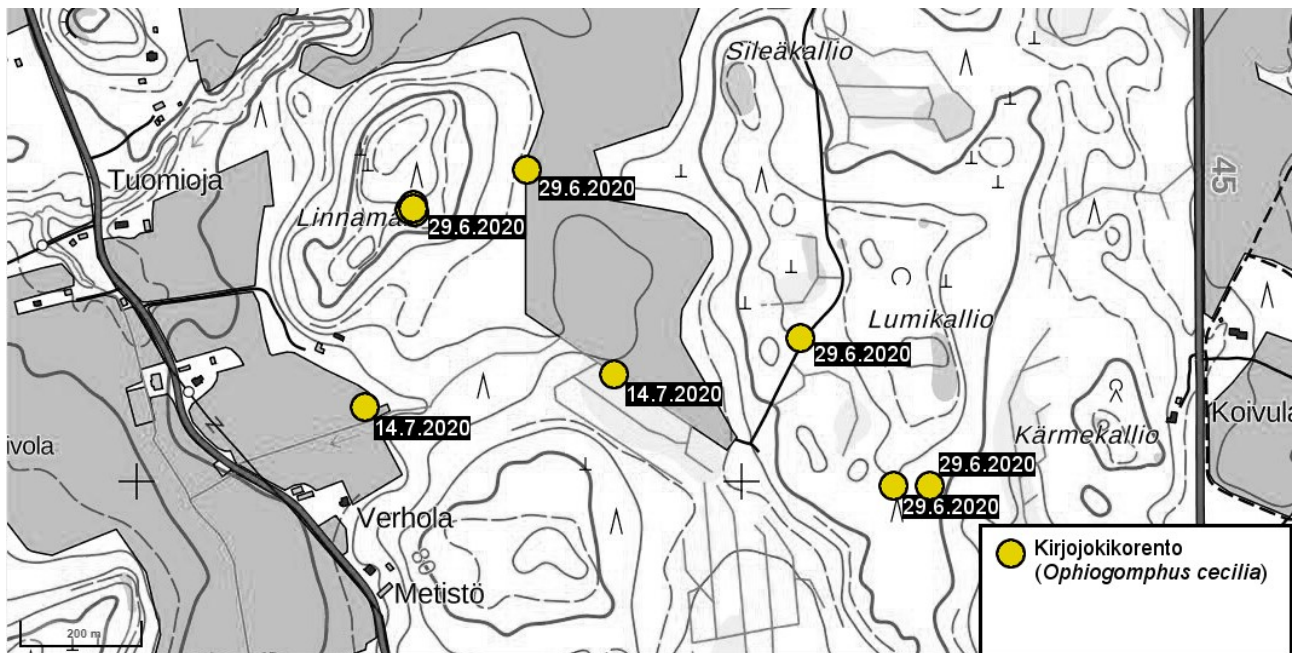
3 TULOKSET

Kirjojokikorentoja havaittiin kesäkuun lopussa Linnamäen alueella seitsemän yksilöä ja Lumikallion ympäristössä kolme yksilöä. Toisella maastokäynnillä havaittiin kaksi kirjojokikorentoa. Keskikesän maastokäyntien yhteydessä kirjojokikorento oli runsaslukuisin alueella havaituista sudenkorentolajeista, sillä muita selvityksen ohessa tavattuja sudenkorentoja havaittiin vain yksittäin. Alueelta löytyneet

kirjojokikorennot (kuva 1) ovat todennäköisesti kuoriutuneet lähellä virtaavilla Vantaanjoella ja Palojoella, joiden varrella laji tunnetusti lisääntyy.

Hankealueella ei sijaitse kirjojokikorennoille sopivia lisääntymispaikkoja, mutta Linnamäen ja Lumikallion kaakkoispuolen metsäaukeat voidaan käsittää levähdyspaikoiksi. Linnamäellä laji oli varsin runsaslukuinen puuston rajaamalla kalliorinteen pienialaisella ja suojaisella aukkopaikalla. Lumikallion kaakkoispuolen metsäaukealla havaittu yksilö lensi puuhun auringon mentyä hetkeksi pilveen, mikä viittaa myös metsäaukeiden toimintaan levähdyspaikkoina. Muutamat alueella tavatuista yksilöistä havaittiin myös valoisissa pellonreunoissa tai teiden varsilla, mutta näiden ruokailupaikkojen mahdollista merkitystä levähdyspaikkoina on vaikea arvioida, sillä sudenkorentojen kohdalla ero lisääntymispaikkojen ulkopuolisten levähdyspaikkojen ja ruokailualueiden välillä ei ole yksiselitteistä.

Kuva 1. Kirjojokikorennon (*Ophiogomphus cecilia*) havainnot alueella kesällä 2020. Pohjakartta: Maanmittauslaitoksen Karttapaikka.

LÄHTEET

Karttapaikka. Maanmittauslaitos. Verkkopalvelu. <https://asiointi.maanmittauslaitos.fi/karttapaikka/>.

Viitattu 3.8.2020.